

É I R E

NATACHA 7

BIGCYCLING.EU

Gheobhaidh tú amach, rothaithe ar maith leo a bheith ag dreapadh, ar an gcúpla leathanach seo cad a dhéanann an liosta de dhúshlán náisiúnta na hÉireann chomh saibhir sin.

TÍREOLAÍOCHT

MEÁIN

TURASÓIREACHT

SPÓRT

Éire

Tíreolaíocht

Is stát ceannasach in Iarthar na hEorpa, nó de réir sainmhínte eile, í Éire (Gaeilge: Éire), ar a dtugtar Poblacht na hÉireann freisin. Tá sé comhdhéanta de fiche sé den tríocha dó contae ar oileán na hÉireann. Roinneann an stát ceannasach an t-aon teorainn talún atá aige le Tuaisceart Éireann, ar cuid den Ríocht Aontaithe é. Lonnaithe sna hOileáin Bhriotanacha, tá sé timpeallaithe freisin ag an Aigéan Atlantach, leis an Muir Cheilteach ar an taobh ó dheas, Cainéal San Seoirse san oirdheisceart agus Muir Éireann ar an taobh thoir, a scarann é ón mBreatain Mhór.

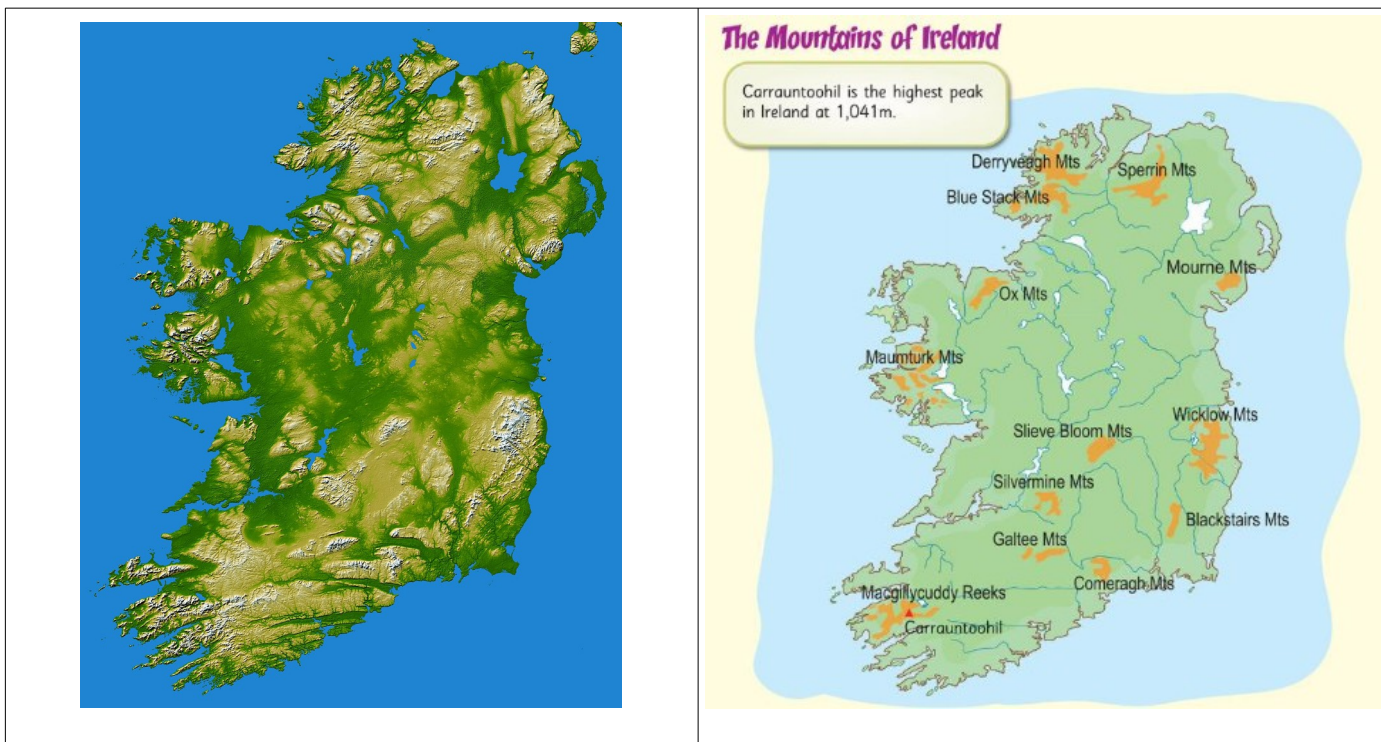
Is sainairíonna é tír-raon na hÉireann ná sléibhte ísle ar na cóstaí timpeall ar mhachaire lárnach. Is é an pointe is airde ar an oileán ná Carrauntuohil a ardaíonn go dtí 1,041 m os cionn leibhéal na farraige. Tá sé le fáil sna Macgillycuddy's Reeks i gContae Chiarraí in iardheisceart na hÉireann.

Tá sliabhraonta beaga cósta timpeall ar an mhachaire mór láir lárnach

- Macgillycuddy's Reeks
- Comeragh Mountains
- mounts Blackstairs
- mounts Wicklow
- mounts Ourne
- Glens d'Antrim, Sperrins
- Bluestack Mountains
- Derryveagh Mountains
- Ox Mountains
- Nephinbeg Mountains
- Twelve Bens/Maumturks group

Tá sléibhte intíre freisin i ndeisceart an oileáin mar na Gaibhlte, Béal Átha Gabhann agus Sliabh Bladhma.

Níl na sléibhte an-ard: ní sháraíonn ach trí bhuaic 1,000 méadar os cionn leibhéal na farraige agus sáraíonn 457 cinn eile 500 méadar os cionn leibhéal na farraige.

Is é achar dromchla 70,273 km². Tá sé cóngarach dóibh siúd atá san Ostair, Poblacht na Seice, an Ungáir nó an Phortaingéil. Tá an machaire lárnach ag laghdú a chuóta ach níl sé chomh mór leis an Ungáir mar shampla. Tugadh treoir dúinn cuóta deiridh de 100 a roghnú.

Go traidisiúnta, tá an t-oileán roinnte ina cheithre chúige: Cúige Uladh sa tuaisceart, Cúige Chonnacht san iarthar, Cúige Mumhan sa deisceart agus Cúige Laighean san oirthear.

Tá 4 chrios bunaithe againn mar sin. Níl an soláthar céanna ar fáil don dá chrios Thuaidh agus Lár, is é sin an Oirthear níos mó agus tá daonra maith i limistéar an Deiscirt.

IR01 (Uladh: Dún na nGall, Cabhán, Muineachán)	15
IR02 (Connacht)	15
IR03 (Laighean)	25
IR04 (Mumhan)	45

Turasóireacht na hÉireann

Tírdhreacha iontacha, cathracha ildaite agus radharcanna dochreidte, níl aon ghanntanas turasóireachta ag Éirinn lena tírdhreacha iontacha, cladaigh eipiciúil agus oidhreacht shaibhir.

Gan cur isteach ar thóir na deacrachta íona, tugann an Teastas Gaeilge áit an-mhór don turasóireacht, idir nádúrtha agus chultúr: marcáiltear 30% de na dreapadóireachta leis an triantán glas, rud a thugann le fios go bhfuil láthair turasóireachta ann.

Aibhsítear roinnt suíomhanna atá á rangú mar Oidhreacht UNESCO (Páirceanna Céide, Boirne agus Cnoc na Teamhrach), chomh maith leis na 6 Pháirc Náisiúnta. Léirítear cúig cinn díobh: Gleann Bheatha (Bearna Mhucais agus Sléibhte an Ghleanna Dhuibh), Conamara (Loch Na Fooley), Fásach Chloch na Boirne (Cnoc Chorcaí), Sléibhte Chill Mhantáin. deisceart Bhaile Átha Cliath (Cill Mhantáin agus Sally Gaps) agus Cill Árne (Gap of Dunloe and Molly's Gap).

Páirceanna náisiúnta

Tá sé pháirc náisiúnta san iomlán in Éirinn. Ba í Páirc Náisiúnta Chill Árne an chéad cheann de na páirceanna seo a ainmníodh, a bunaíodh i 1932 in iardheisceart an oileáin. Seasann Páirc Náisiúnta Shléibhte Chill Mhantáin amach mar an pháirc is mó, agus is í Páirc Náisiúnta Bhoirne an ceann is lú, a chlúdaíonn achar díreach 15 ciliméadar cearnach. Tugtar cuairt ar Pháirc Náisiúnta Chonamara gach bliain

Burren Páirc Náisiúnta

IRL-056 Corkscrew Hill

Glenveagh Páirc Náisiúnta

IRL-004 Muckish Gap

IRL-005 Glendowan Mountains

Wicklow Páirc Náisiúnta

IRL-042 Wicklow Gap

Gougane Barra Páirc Náisiúnta

IRL-091 Gougane Barra

Connemara Páirc Náisiúnta

IRL-026 Lough Nafooyey

Na Boirne, Páirc Náisiúnta Chnoc Scriú Chorcaí

Loch Nafooyey i gConamara

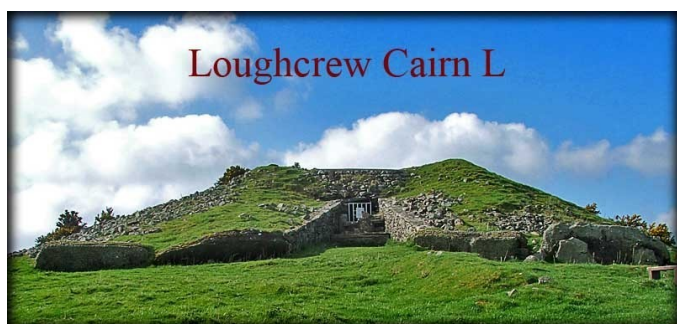
Láithreáin UNESCO

Tá dhá shuíomh oifigiúil

- Brú na Bóinne - Ensemble Seandálaíochta Chroí na Bóinne (1993) Osclaítear cúpla leathanach staire. An tréimhse réamhstairiúil, mar shampla, a bhuíochas do dhún Grianán Aileach, tuamaí meigiliteacha Cairn Loch Craobh, Cnoc na Teamhrach, mar a raibh príomhchathair na gCeilteach suite, agus a chomharsa, Cnoc Shláine.

IRL-006	Grianan of Aileach	
IRL-016	Ceide Fields	UNESCO
IRL-033	Loughcrew Cairns	
IRL-034	Hill of Slane	
IRL-035	Hill of Tara	

- Sceilg Mhichíl (1996)

Tuamaí meigiliteacha Cairn Loch Craobh

Suíomh Neoiliteach UNESCO de Ceide Fields

Iarsmalanna, séadchomharthaí

Fianaise ascent an stair nua-aimseartha. Déanann séadchomhartha Knockfierna comóradh ar an “Gorta Mór” a bhail Éire i lár an 19ú haois. Is é Mount Crozier atá i gceannas ar an gCóbh, an calafort ónar imigh an Titanic. Tá roinnt dealbha agus músaem (Taithí Titanic) suite ar an gcéibh, ag bun Mt. Cuimhnítear ar inimirce na hÉireann go dtí na Stáit Aontaithe freisin i gcloch greanta, in aice le droichead ag bun Bhearna Mhucais. Ar deireadh, tá an músaem tiomnaithe do Mhícheál Ó Coileáin, duine de mhórfhigiúirí an Chogaidh Chathartha sna 1920idí.

IRL-004	Muckish Gap
IRL-044	Shay Elliott
IRL-066	Knockfierna Famine
IRL-072	Crag Cave
IRL-094	Michael Collins Center
IRL-099	Mount Crozier

Cloch na n-imirceach ag bun an leathanaigh Cuimhneachán
Séadchomhartha an Ghorta Mhóir
Uaimh
Músaem
Calafort bordála Titanic

Dealbh de Annie Moore agus a beirt deartháireacha sa Chóbh, siombail d'eisimirce na hÉireann go dtí na Stáit Aontaithe

An séadchomhartha ag cuimhneamh ar an nGorta Mór

Foirgnimh reiligiúnacha

Is é Naomh Pádraig pátrún na hÉireann.

Gach bliain, dreapann oilithrigh Croagh Phádraig (765m), nach bhfuil rochtain air ar rothar.

Faigheann an Brevet chomh gar agus is féidir, ag Tiernacroagha (240m).

IRL-024 Croagh Patrick (Tiernacroagha)

Sliabh Naofa - St Patrick Pilgrimage

St Patrick

Agus druidim ár mbóthar

Lochanna, Eas:

IRL-026 Lough Nafuoey

IRL-079 Mahon Falls

IRL-088 Barley Lake

Suíomh uathúil Mahon Falls

Loch Barley

Túir, lánléargais, radharcanna

IRL-001	Gap of Mamore
IRL-025	Sky Road
IRL-026	Lough Nafuoey
IRL-031	Clermont Cairn (Black Mountain)

Bealach radhairc Inishowen 100
Bealach radhairc radharc trá
Bealach radhairc as Conamara
Tuama + Lánléargas

An bóthar géar go dtí an Bhearna Mhóir (Gap of Mamore)

Maireann an Sky Road suas lena ainm

Úrnuacht

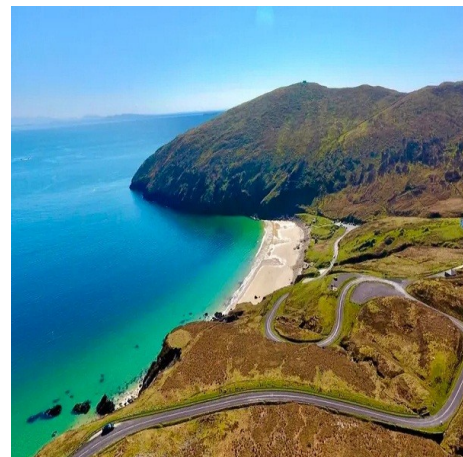
Tá na tírdhreacha muirí iolracha agus éagsúil: trá sublime Bhaile Mhic Stoic, Aillte an Mhothair (an suíomh is mó a dtugtar cuairt air in Éirinn), Cuan na Coime, Bóthar na Spéire ar an choirnéal, Rinn Léime, tumadóireacht i bhfarraige Dhún Chaoin nó Ben of Binn Éadair a thairgeann urchar deas droim ar ais thar Chuan Bhaile Átha Cliath, faoi cheannas Snámh Chill Mhantáin.

IRL-003	Ballymastocker Strand
IRL-011	Meenadreen Wind Farm
IRL-019	Keem Bay
IRL-050	Mount Leinster
IRL-054	Slievecoiltie
IRL-057	Cliffs of Moher
IRL-086	Millstreet Country Park (Musheramore)

Trá tóir ag bun
Feirm ghaoithe
Trá tóir ag bun agus cuan
An bóthar asfalt is airde in Éirinn
Crannlann JF Kennedy
Aillte
Páirc Tuaithe

Sliabh Laighean an-ard (Mount Leinster)

An bóthar ó Chuan Choim (Keem Bay)

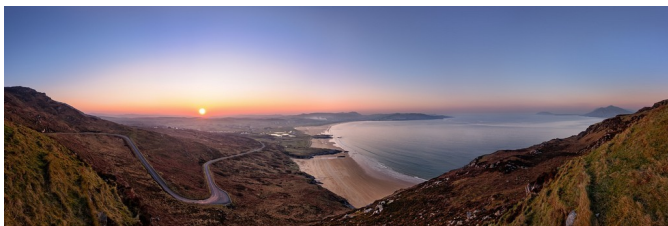

Aillte an Mhothair, an suíomh is mó a dtugtar cuairt air in Éirinn

Crannlann JF Kennedy agus a lánléargas

Éiríonn muid go tapa os cionn Trá Bhaile Mhic Stoic Ballymaddock

Suíomh tuirbin gaoithe Mìn an Drín Meenadreen

Tá taobh spóirt na hÉireann ag dul suas

Is cinnte nach tír sléibhte arda í Éire, ach tá rud éigin le mealladh aici. Sáraíonn an pointe is airde 1000m (1038m ag Ceathrú an Tuathail) agus sroicheann an bealach is airde Cnoc Laighean (796m).

Dá bhrí sin tá an Soitheach Naofa le lorg ar chliabháin an dara ceann agus a 3 km deiridh ag níos mó ná 11%, le himeacht go 15. Is fiú 750 Europoint. Chun comparáid a dhéanamh, is fiú Mont Faron 625 agus Stockeu 251. Sa Sár-liosta, is “is fusa” Mullaghanish (531pts) an-éilitheach.

Beidh lucht leanúna ar fad ag lorg níos mó ná 10 km i roinnt BIGs (i Sléibhte Chill Mhantáin agus Shliabh Bladhm.), ach freisin sna Gleanntáin, Páirc Tuaithe Shráid an Mhuilinn, Coomhole Gap, Molls Gap nó Powers the Pot.

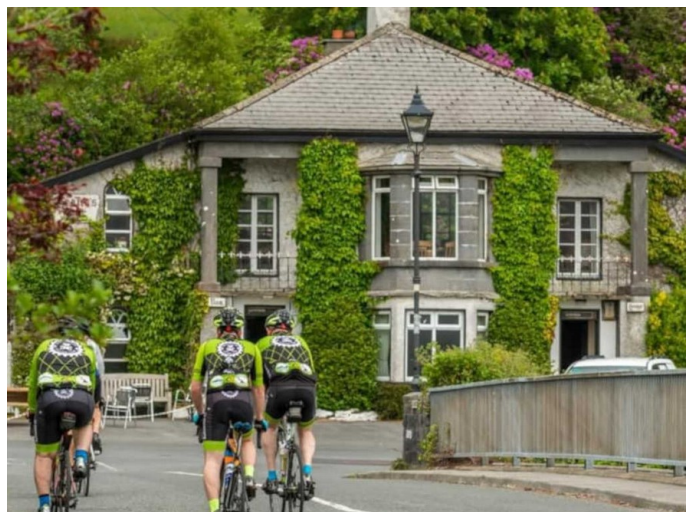
Agus tá na 5 ingearchló is áille ag athrú: Cúige Laighean ar ndóigh (750m), Trusca Mór (596m), Mullach Inis (516m), Clermont Cairn (474m) agus Priest’s Leap (445m).

Sáraíonn cuid acu na pointí íosta de 200 €-points

IRL-002	Glenagivney	
IRL-006	Grianan of Aileach	
IRL-008	Glengesh Pass	NE
IRL-011	Meenadreen Wind Farm	
IRL-022	Bencroy or Gubnaveagh (Iron Mountains)	
IRL-027	Partry Mountains	SE
IRL-039	Kilbride Camp	
IRL-040	Slieve Bloom Mountains	
IRL-041	Sally Gap	N,SE,S
IRL-042	Wicklow Gap	
IRL-044	Shay Elliott Memorial	SW
IRL-061	Garryglass	
IRL-071	The Maum	
IRL-073	Mullaghareirk Mts.	NE
IRL-079	Mahon Falls	
IRL-081	Ballaghbeama Gap	S
IRL-086	Millstreet Country Park (Musheramore)	
IRL-087	Healy Pass	N
IRL-092	Mount Gabriel	

Téimid chun na bhflaitheas i nGlenagivney

Tagann rothaithe chuig an Maum

Is buamáí amháin iad cuid acu

Ní bheidh teacht ar shléibhteoirí níos fearr ná an t-uasmhéid de 22% sa Mhóin Mhór, ach tá dlús na gcéatadán arda ina shaintréith de chuid Brevet na hÉireann. Tá an Top5 críochnaithe ag an 21% de Rúscaigh, clú ar a dhreapadh cnoic, an 20% de Chnoc an Teampaill, a bhfuil tóir ag dreapadóirí as Corcaigh, chomh maith leis an 17% de bhalla uirbeach Chnoc Phádraig. Cuimhnimis freisin ar an 19% an-aonraithe de Pháirc Náisiúnta Ghúgáin. San iomlán, tá uasmhéid % cothrom le nó níos mó ná 10% ag 2/3 den 100 dreapadóireacht.

IRL-074	Lacka
IRL-077	Seskin Hill
IRL-091	Gougane Barra National Park
IRL-096	Temple Hill
IRL-097	St Patrick's Hill
IRL-098	Killahora

Radharc iontach ó Chnoc Phádraig (St Patrick's Hill)

Bealach amach tobann ó Killahora

Agus comhcheanglaíonn an mionlach an dá luach (200 €-point ar a laghad agus Bombe)

IRL-001	Gap of Mamore	
IRL-017	Truskmore	
IRL-020	Croaghmoyle	
IRL-021	Altagowlan	
IRL-031	Clermont Cairn (Black Mountain)	NW
IRL-038	Three Rock Mountain	
IRL-043	Devil's Glen	
IRL-045	Slieve Man	SW
IRL-050	Mount Leinster	
IRL-059	Tountinna	
IRL-064	Knockanore	
IRL-065	Rooska	E
IRL-068	Connor Pass	
IRL-069	Caherconree	S
IRL-070	Laharn Viewpoint (Slieve Mish Mts.)	S
IRL-076	Powers The Pot	N
IRL-085	Mullaghanish	
IRL-088	Barley Lake	
IRL-089	Priest's Leap	

Na trí charraig an t-ainm cuí Tri Rock Mountain

Mullaghanish, an Puy-de-cruinneachán Éireannach

Bóithre pas Connor

Rampaí Priest's Leap

Cuar Bhealach Healy

Draíocht Shléibhte Chill Mhantáin ar fad (Wicklow)

Rothaíocht na hÉireann

Tá aithne ar go leor rothaithe Éireannacha sa pheloton gairmiúla agus tá a marc bainte amach acu go hidirnáisiúnta.

Ar an gcéad dul síos, tugaimid ómós do bheirt thiarnaí na hÉireann ag deireadh an 20ú haois. Tá 58 bua gairmiúil ag *Stephen Roche* dá ainm agus is é an t-aon marcach le Eddy Merckx (1974) agus Tadej Pogačar (2024) a bhain an triple Tour de France, Tour of Italian agus craobh an domhain amach an bhliain chéanna, i 1987. *Sean Kelly* tá níos mó ná 190 bua gairmiúil ag, sprinter ar dtús, agus ansin sealgaire clasaiceach. Tá sé fós ar dhuine de na rothaithe is rathúla sa stair tar éis dó naoi gcinn de shéadchomharthaí rothaíochta agus turas mór (Turas na Spáinne) a bhuachan.

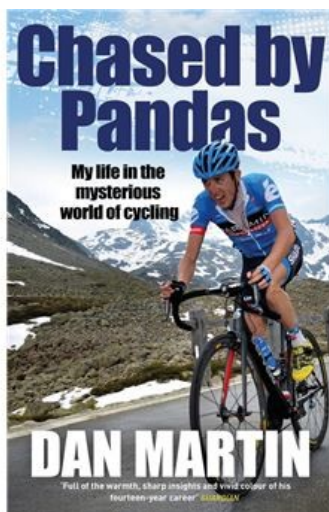

Stephen Roche, geansaí buí an Tour

Sean Kelly, le Claude Criquielion, i LBL

Sa 21ú haois, bhuaigh *Dan Martin*, nia Stephen Roche, Turas na Catalóine agus céimeanna ar na trí chamchuairt mhóra. I rásaí aon lae, bhuaigh sé go háirithe Liège-Bastogne-Liège in 2013 agus Tour of Lombardy in 2014. Ar thaobh na mban, ba í *Imogen Cotter* curaidh na hÉireann in 2022. Bhí baint aige le timpiste thromchúiseach in 2022 nuair a bhí sí buailte ag carr le linn turas traenála sa Spáinn, d'fhógair sí go raibh sí 30 bliain d'aois ar scor.

E-leabhar Dan Martin

Imogen Cotter

Bhí sé á chonspóid idir 1953 agus 1956, agus ansin ó 1965 go 1984, tháinig an « **Tour of Ireland** » in ionad Turas na hÉireann ansin go dtí 1992. Bhuaigh Sean Kelly 1 ceithre cinn de na hocht n-eagrán den **Nissan Classic**, agus mar sin tá an taifead ar bhua i an rás seo.

Tháinig Turas na hÉireann chun solais arís in 2007 agus rinneadh cuid de Thuras Eorpach UCI de. Bhí trí eagrán ar siúl ó 2007 go 2009. In 2010, cuireadh an rás ar ceal mar gheall ar tharraingt siar na n-urraitheoirí, mar gheall ar an ngéarchéim eacnamaíoch a raibh an tír ag dul tríd.

IRL-001	Gap of Mamore	KOM
IRL-008	Glengesh Pass	KOM
IRL-013	Bellavally Gap	KOM
IRL-033	Loughcrew Cairns	4x KOM in Éirinn
IRL-036	Black Hills	KOM chéim dheireanach clasaiceach
IRL-040	Slieve Bloom Mountains	KOM « The Cut »
IRL-041	Sally Gap	KOM Cat1
IRL-042	Wicklow Gap	KOM Cat1
IRL-044	Shay Elliott Memorial	KOM Cat1
IRL-045	Slieve Man	KOM Cat1
IRL-046	Clogrennane	KOM Cat1
IRL-047	The Butts	KOM Cat1
IRL-050	Mount Leinster	KOM Cat1

Léarscáil Turas Éireann 2008

Chomh maith leis sin do na sóisearacha

Peloton Tour of Ireland

Ardú The Butts

Nissan Classic

IRL-077

Seskin Hill

Ag cuimhneamh ar an Nissan Classic ag Seskin Hill i 1986

Bhuaigh Markus Elbegger barr Seskin Hill le linn an 6ú céim de Rás An Post in 2014

Is minic a **reáchtáiltear trialacha am cnoic (ar a dtugtar Hillclimbs)** agus bíonn craobh náisiúnta bliantúil acu fiú

IRL-001 Gap of Mamore
IRL-006 Grianan of Aileach
IRL-030 Scalp
IRL-042 Wicklow Gap
IRL-048 Ballyfad

Hill Climb NC 2008 2009
Hill Climb NC 2005
Hill Climb NC 2017
Hill Climb NC 2012
Hill Climb NC 2016

Craobh Náisiúnta 2016 ar siúl i mBaile Fada

Grianán Eileach

Joe Healy

Yesterday at 19:46

'Man versus machine'. St. Patrick's Hill climb in the early '80s.

An Cnocán i gCnoc Phádraig sna 1980í

Fórsa tóir i 2017

Is é an **Granfondo Shligigh** an chéad chicyclysporte Granfondo a allmhairíodh go hÉirinn.
IRL-018 Ladies Brae

Is sean-rás é **An Post Rás** a cruthaíodh i 1953 faoin ainm Rás Tailteann, a athchromadh ansin i 1984 faoin ainm FBD Baine Rás agus in 2005, faoin ainm FBD Insurance Rás. In 2011, athainmníodh an rás mar Rás An Post.

IRL-077 Seskin Hill

Rás na mBan an chéad rás idirnáisiúnta ban a eagraíodh in Éirinn, thar 5 lá agus 6 chéim.

Insaíonn an peloton Bearna Mhóir

An Post Rás i 2017

An chéad rás ban gairmiúil in Éirinn

Mná i mbun dreapadóireachta na hÉireann

EDITIONS BIGCYCLING

www.bigcycling.eu